

ITALIA ȘI SPANIA

ȚĂRILE LATINE

Europa Latină este o regiune din jurul Mării Mediterane unde se vorbesc limbi derivate din latina vechilor romani. Țările latine sunt Portugalia, Spania, Franța, Italia, Malta, dar și micuțele Andorra, Monaco, San Marino sau Vatican, cei mai mic stat din lume. În Italia se află Etna, cel mai activ vulcan din Europa, dar și Colosseumul de la Roma, turnul înclinat din Pisa sau Palatul Dogilor din Veneția. Portugalia este una dintre cele mai vechi țări europene, cunoscută pentru muzica *fado* și pentru delicioasele tarte tradiționale, *pasteis*.

Carnavalul de la Veneția atrage în fiecare an peste trei milioane de turiști care vin să vadă spectacolul de măști și costume. O mască interesantă e cea a Doctorului „Ciumă”. Cu sute de ani în urmă, ciuma ucidea milioane de oameni. Medicii, neștiind că șobolanii și purcii a răspândesc, credeau că se pot îmbolnăvi dacă respiră aerul urât mirositor al bolnavilor. Așa că au născocit costume din piele ceruită și măști cu cioc lung, umplute cu parfum.

În Spania toată lumea participă la lupte în arenă, numite coride. La Pamplona, în timpul festivalului San Fermin, taurii fugăresc oamenii pe străzile orașului.

Spaghețele și pizza sunt feluri de mâncare specifice Italiei. Prima pizza asemănătoare cu cea din zilele noastre a fost coaptă acum peste sută de ani, în Napoli, de către bucătarul Raffaele Esposito, în onoarea Margaretei de Savoia, soția regelui Italiei. El a creat „Pizza Margherita” și a folosit roșii, mozzarella și busuioc pentru a reda culorile steagului țării.

Paella este o mâncare de orez spaniolă, creată la Valencia. În limba spaniolă, cuvântul înseamnă „țigăie”.

Fetiță din Spania

Peineta, pieptene decorativ

Traje de flamenca, rochie de flamenca, dans spaniol din regiunea Andaluzia

Volane

MEXIC

PIRAMIDE ȘI CACTUȘI

Cea mai veche civilizație din Mexicul de azi a fost cea a olmecilor, care au lăsat în urma lor uriașe capete sculptate în piatră. Au urmat mayașii, care au ridicat temple de forma unor piramide în trepte și au inventat un calendar foarte precis. Erau pasionați de matematică și astronomie și cultivau porumb – pe care europenii aveau să-l descopere abia peste câteva sute de ani. Mai târziu, aztecii au stăpânit Mexicul până în 1519, când au ajuns aici cuceritorul spaniol Hernán Cortés și ostașii săi. Aceștia au atacat imperiul și au reușit să-l ucidă pe cel mai faimos rege, Montezuma. Ultimul conducător al aztecilor a fost Cuauhtémoc, care s-a predat spaniolilor.

Dia de Muertos, „ziua morților”, este o sărbătoare tradițională care are loc pe 2 noiembrie. Mexicanii duc la cimitir crăițe galbene și aranjează altare în amintirea celor dragi. În piețe se vând crani din pastă de zahăr (*calavera de alfenique*) sau din ciocolată, frumos ornate.

Piñata este un obiect din carton și papier mâché, umplut cu dulciuri. Un participant este legat la ochi și învârtit de câteva ori, apoi i se dă un băț cu care trebuie să nimerescă piñata și să o spargă. Obiceiul se păstrează înainte de Crăciun și la zilele de naștere.

26

În Mexic există nenumărate piețe, de unde poți cumpăra covoare și haine tradiționale, bijuterii, suveniruri sau dulciuri.

Piramida lui Kukulcan sau El Castillo este una dintre cele mai frumoase piramide, ridicată de mayași în stăutul mexican Yucatán. Kukulcan era un zece înaripat, zeu al războiului.

În nordul Mexicului sunt două mari deșerturi: Sonora și Chihuahua. Aici crește o specie de cactus numită saguaro, care poate depăși zece metri înălțime.

Una dintre mâncărurile preferate de mexicani este sopa menudo, făcută din bucată de vițel, cu boabe de porumb și pastă de chili, și servită cu o tortilla din porumb.

Sombrero

Băiat din Mexic

Cămașă de in, guayabera

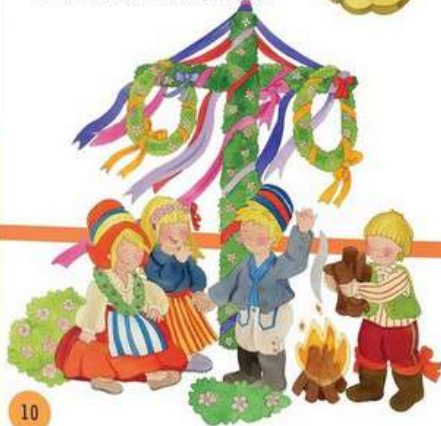
Sandale tradiționale, huaraches

27

TĂRILE NORDICE

NOPTI LUNGI DE IARNĂ

Scandinavia este o regiune din nordul Europei, din care fac parte Suedia, Danemarca și Norvegia. Uneori, denumește și celelalte țări nordice, adică Finlanda și Islanda. Apropierea de Polul Nord face ca iernile să fie lungi, cu multă zăpadă și puține raze de soare. Crăciunul este cea mai importantă sărbătoare, iar cel mai frumos fenomen natural este aurora boreală. În preajma solstițiului de vară, în emisfera nordică are loc un fenomen neobișnuit: timp de 24 de ore, soarele rămâne pe cer, fără să apună. Acest moment special mai este numit „soarele de la miezul nopții” sau „noaptea albă”.

10

În Scandinavia, luna decembrie este luna Crăciunului, numit Jul în Norvegia, Suedia și Danemarca. Pe vremuri, brazil erau împodobiți cu mere, dulciuri și lumânări. Cel mai adesea, nordicii decorează bradul pe 13 decembrie și îl despodobesc o lună mai târziu.

Când la noi sunt Sânzienele, pe 24 iunie, scandinavii împodobesc un stâlp cu verdețuri și panglici, apoi dansează în jurul lui, de bucurie că s-a relinsat vremea frumoasă. Sărbătoarea marchează începutul verii, iar suedezii îi spun Midsommarstorg.

Turmele de reni se plimbă libere prin ținuturile nordice.

Ziua Sfintei Lucia este o sărbătoare importantă. În dimineața zilei de 13 decembrie, în fiecare familie din Suedia, fiica cea mare poartă o rachie albă cu coronă roșie, iar pe cap – o coroană de meșteri cu lumânări aprinse. Ea le aduce tuturor ciocolată caldă și fuscuri.

Razetele, numite struvai în suedeză, sunt niște gogoșele cu scortisoară specifice Norvegiei și Suediei. Se decupează din aluat cu niște forme speciale și se prăjesc în ulei, apoi se pudrează cu zahăr. Se mănâncă mai ales de Crăciun.

„Căciula celor patru vânturi” pe care o poartă bărbații sami

Băiat sami, o populație care trăiește în nordul Suediei, Norvegiei, Rusiei și Finlandei

Gakti, costum purtat de sami la sărbători sau când mână turmele de reni

Cizme tradiționale din blană de ren, numite nutukas

11